

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒
รอบการประเมินที่ ๑ /๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อ.....นางสาวศิยาภา สุวรรณชนะ.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ.....
กลุ่ม/ฝ่าย/สพด.....สถานีพัฒนาที่ดินสตูล.....
หัวข้อการพัฒนา.....ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (Understanding and.....
Using Digital Technology).....
สถานที่.....สถานีพัฒนาที่ดินสตูล.....วันที่.....๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙.....
หน่วยงานที่จัดอบรม.....ผ่านระบบการเรียนรู้ออนไลน์ Digital Government Learning Platform.....
โดยสถาบันพัฒนานุเคราะห์ภาคใต้ (tdga.dga.or.th).....

วัตถุประสงค์

๑. มีความรู้ ความเข้าใจในด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
๒. รู้ทันสื่อดิจิทัล เพื่อสามารถวิเคราะห์ แยกแยะ สื่อดิจิทัลเพื่อเลือกใช้งานได้อย่างเหมาะสม
๓. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อดิจิทัล เพื่อทำงานได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ตลอดจนตระหนักถึงภัยคุกคามทางดิจิทัลและสามารถตรวจสอบการทำงานตามหลักปฏิบัติงานที่ดีได้ในเบื้องต้น
๔. มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อทำงานผลิตชุดข้อมูลสำหรับการบริการสาธารณะ และมีความรู้ในการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปสาระสำคัญ

๑. จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

หมายถึง หลักศีลธรรมจรรยาที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ หรือควบคุมการใช้ระบบคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ หลักของความถูกต้อง และความผิดที่บุคคลใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และสรุปเป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนตกลงร่วมกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันในสังคม

๑.๑ จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ (PAPA Model)

๑) ความเป็นส่วนตัว (Information Privacy): คือ สิทธิในการควบคุมข้อมูลของตนเองในการเปิดเผยให้กับผู้อื่น การละเมิดความเป็นส่วนตัว เช่น การเข้าไปอ่าน e-mail, การใช้คอมพิวเตอร์ตรวจจับการทำงานของพนักงาน, รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลไปขาย, และการส่งอีเมลขยะ (Spam)

๒) ความถูกต้อง (Information Accuracy): คือ ความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล ต้องมีผู้รับผิดชอบ มีการตรวจสอบความถูกต้องก่อนบันทึก และข้อมูลต้องมีความทันสมัยอยู่เสมอ

๓) ความเป็นเจ้าของ (Intellectual Property : IP): คือ กรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สินทั้งที่จับต้องได้ (เช่น คอมพิวเตอร์) และจับต้องไม่ได้ (เช่น ซอฟต์แวร์, บทเพลง) ซึ่งได้รับความคุ้มครองสิทธิภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์

๔) การเข้าถึงข้อมูล (Data Accessibility): คือ การกำหนดสิทธิตามระดับผู้ใช้งาน เพื่อป้องกันผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง และต้องมีการออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล

๑.๒ บัญญัติ ๑๐ ประการ ของการใช้อินเทอร์เน็ต

- ๑) ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้าย หรือ ละเมิดผู้อื่น
- ๒) ต้องไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น
- ๓) ต้องไม่สอดแนม แก้ไข หรือ เปิดดู แฟ้มข้อมูลของผู้อื่น
- ๔) ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรม ข้อมูลข่าวสาร
- ๕) ต้องไม่ใช้คอมพิวเตอร์สร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ
- ๖) ต้องไม่คัดลอกโปรแกรมของผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์
- ๗) ต้องไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์
- ๘) ต้องไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ๙) ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมที่เกิดจากการกระทำของท่าน
- ๑๐) ต้องใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา และมีมารยาท

๑.๓ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Right, IPR) เป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Rights) ผู้ใดต้องการนำไปใช้ประโยชน์ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิก่อน

๑.๔ ลิขสิทธิ์ (Copyright) คือคุ้มครองเฉพาะรูปแบบของการแสดงออกของความคิด (expression of ideas) ไม่คุ้มครองตัวความคิด งานลิขสิทธิ์ไม่จำเป็นต้องมีความใหม่ (novelty) เพียงแต่เกิดจากความคิดริเริ่มของตนเอง (original)

๑.๕ งานที่กฎหมายลิขสิทธิ์ให้ความคุ้มครอง (๙ ประเภท):

- ๑) วรรณกรรม (เช่น หนังสือ, ซอฟต์แวร์)
- ๒) นาฏกรรม (เช่น ท่ารำ)
- ๓) ศิลปกรรม (เช่น ภาพวาด, ภาพถ่าย)
- ๔) ดนตรีกรรม (เนื้อร้อง, ทำนอง)
- ๕) โสตทัศนวัสดุ (เช่น วิดีโอเทป)
- ๖) ภาพยนตร์และเสียงประกอบ
- ๗) สิ่งบันทึกเสียง (เช่น แผ่นซีดี)
- ๘) งานแพร่เสียงแพร่ภาพ (วิทยุ, โทรทัศน์)
- ๙) งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ

๑.๖ สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์:

- ๑) สิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights): สิทธิในการทำซ้ำ เผยแพร่ ให้เช่า หรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ
- ๒) สิทธิทางศีลธรรม (Moral Rights): สิทธิที่จะแสดงตัวว่าเป็นผู้สร้างสรรค์ และห้ามมิให้ดัดแปลงจนเกิดความเสียหาย

๒. การเข้าถึงสื่อดิจิทัล

๒.๑ สื่อดิจิทัล คือ สื่อที่นำข้อความ กราฟิก ภาพ เสียง มาจัดรูปแบบโดยอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (เช่น ภาพดิจิทัล, วิดีโอดิจิทัล, อินเทอร์เน็ต)

๒.๒ ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต:

- ๑) ใช้ในการสื่อสาร (e-mail, chat)
- ๒) แลกเปลี่ยนข้อมูล (ส่งไฟล์)
- ๓) เครื่องมือทางธุรกิจ (E-commerce)
- ๔) สืบค้นข้อมูล (Search Engine)
- ๕) เพื่อความบันเทิง (YouTube)

๒.๓ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง:

- ๑) **Bandwidth:** อัตราการส่งข้อมูล (bps, Kbps, Mbps)
- ๒) การเชื่อมต่อแบบใช้สาย (Wire): LAN, Fiber Optic
- ๓) การเชื่อมต่อแบบไร้สาย (Wireless): Wi-Fi, Mobile Phone
- ๔) **IoT (Internet of Things):** ประกอบด้วย Sensors, Connectivity, และ People & Processes
- ๕) **Big Data (๓V):** Volume (ปริมาณมาก), Velocity (รวดเร็ว), Variety (หลากหลาย)

๒.๔ เทคนิคการค้นหาข้อมูล (Google Search Techniques):

- ๑) ไม่เอาคำที่ต้องการ: ใช้เครื่องหมายลบ (-)
- ๒) ระบุคำเป็นวลี: ใช้เครื่องหมายคำพูด ("...")
- ๓) ค้นหาหลายคำ: ใช้ OR
- ๔) ค้นหาในเว็บที่ระบุ: site:url
- ๕) ค้นหาประเภทไฟล์: filetype:pdf
- ๖) ค้นหาคำที่ไม่รู้: ใช้ * แทนคำ
- ๗) ค้นหาเว็บที่เกี่ยวข้อง: related:url
- ๘) ค้นหาเฉพาะหัวข้อ: intitle:keyword
- ๙) ค้นหาด้วยภาพ: images.google.com
- ๑๐) แปลงหน่วย/ค่าเงิน: เช่น ๑๐๐ USD to THB

๓. ความเข้าใจและสื่อสารยุคดิจิทัล

๓.๑ ข้อเท็จจริง (Fact) vs ข้อคิดเห็น (Opinion)

- ๑) **ข้อเท็จจริง:** เป็นเหตุการณ์จริง พิสูจน์ได้ มีหลักฐานเชื่อถือได้ และสมเหตุสมผล
- ๒) **ข้อคิดเห็น:** ความรู้สึก การคาดคะเน หรือข้อเสนอแนะส่วนตัว ไม่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้

๓.๒ รูปแบบการสื่อสาร:

- ๑) สมวาร (Synchronous - ได้ตอบทันที) VS อสมวาร (Asynchronous - ไม่ประสานเวลา)
- ๒) ตัวต่อตัว VS กลุ่ม
- ๓) ทางการ VS ไม่ทางการ

๔. ความปลอดภัยยุคดิจิทัล

- ๑) **ความเป็นส่วนตัว (Privacy):** ระวัง "รอยเท้าดิจิทัล" (Digital Footprint) ข้อมูลที่โพสต์ลงโซเชียลมีเดียอาจถูกทำสำเนาและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ได้
- ๒) **รหัสผ่าน (Password):**
 - a. *ไม่ควรทำ:* ใช้รหัสเดียวกันหมด, ไม่เปลี่ยนรหัส, ใช้ข้อมูลง่ายๆ (วันเกิด, ๑๒๓๔๕๖)
 - b. *ควรทำ:* ยาวอย่างน้อย ๘ ตัว, ผสมตัวพิมพ์เล็ก-ใหญ่ ตัวเลข และสัญลักษณ์
- ๓) **๒FA (Two-Factor Authentication):** การยืนยันตัวตน ๒ ชั้น (รหัสผ่าน + รหัสจากมือถือ)
- ๔) **HTTPS:** โพรโทคอลที่มีการเข้ารหัสข้อมูล (Encryption) ปลอดภัยกว่า HTTP ธรรมดา
- ๕) **มัลแวร์ (Malware):** โปรแกรมประสงค์ร้าย เช่น WannaCry (Ransomware)
- ๖) **การหลอกลวง (Scam):** เช่น Phishing (อีเมลหลอกลวง) หรือ Social Engineering (วิศวกรรมสังคม) เพื่อขโมยข้อมูล

๕. ข้อควรระวังเมื่อซื้อสินค้าออนไลน์:

- ๑) ตรวจสอบความน่าเชื่อถือร้านค้า
- ๒) จ่ายผ่านระบบที่น่าเชื่อถือ (Verified by VISA)
- ๓) เช็ดยอดหนี้บัตรเครดิตละเอียด
- ๔) ไม่ส่งข้อมูลส่วนตัว/รหัสผ่าน
- ๕) ระวังสินค้าราคาถูกผิดปกติ

๖. ความปลอดภัยบนมือถือ:

- ๑) ติดตั้งแอปฯ ป้องกันไวรัส และโหลดแอปฯ จากแหล่งที่น่าเชื่อถือ
- ๒) ปิด Wi-Fi/Bluetooth เมื่อไม่ใช้
- ๓) อัปเดตระบบเสมอ และสำรองข้อมูล
- ๔) ระวังการใช้ Wi-Fi สาธารณะที่ไม่เข้ารหัส และระวังคนแอบดูหน้าจอ

ประโยชน์ที่ได้รับ/ประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

- ๑) ยกระดับงานข้อมูล: นำแนวคิด Big Data (ข้อมูลมหาศาล/รวดเร็ว) และ IoT (เซนเซอร์+การเชื่อมต่อ) มาประยุกต์ใช้ในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลชุดดินหรือแผนที่การใช้ที่ดินให้แม่นยำและเป็นปัจจุบัน
- ๒) แม่นยำในการให้คำปรึกษา (Information Accuracy): ใช้หลักการแยกแยะ "ข้อเท็จจริง" (Fact) ที่พิสูจน์ได้ ออกจาก "ข้อคิดเห็น" (Opinion) เพื่อให้คำแนะนำทางวิชาการแก่เกษตรกรได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ
- ๓) ได้ประโยชน์ด้านแนวคิด แบบแผนที่จะต้องนำมาปรับใช้กับการทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง

ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม

- ไม่มีปัญหา สะดวก รวดเร็ว กระชับ ใช้เวลาไม่นาน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- เนื้อหาน่าสนใจและเหมาะสมสำหรับพัฒนาความสามารถของบุคลากรได้ดีมาก